

DE WOORDENBANK VAN DE NEDERLANDSE DIALECTEN

www.woordenbank.be

Veronique De Tier – Ugent/Variaties vzw

WAT?

- database met **verschillende lokale en regionale dialectwoordenboeken uit Vlaanderen en Zeeland**
- Project van 'Variaties vzw. Koepelorganisatie voor Dialecten en Oraal Erfgoed in Vlaanderen'
- Initiatief van prof. dr. J. Van Keymeulen

BEDOELING?

- de bestaande alfabetische dialectwoordenboeken bijeenbrengen in een **online doorzoekbare database**.
- Daartoe moesten alle woordenboeken gestandaardiseerd worden: d.i. de dialectische trefwoorden worden vernederlandst
 - bijv. dialectisch trefwoord *duûbieleken* > vernederlandst trefwoord *doodbeeldje* en vertaald naar het A.N. *bidprentje* (Stekene)
 - bijv. dialectisch trefwoord *pui* > vernederlandst trefwoord *puut* en vertaald naar het A.N. *kikker* (Joos)

- zeer **tijdrovend** werk
- voor een zeer groot deel uitgevoerd door **vrijwilligers**
- nog lang niet af.

Woordenbank van de Nederlandse Dialecten

[HOME](#) [ZOEKEN](#) [DIALECTWOORDENBOEKEN](#) [VRIJWILLIGERS](#) [LINKS](#) [PARTNERS](#) [DISCLAIMER](#) [CONTACT](#)

De Woordenbank van de Nederlandse Dialecten (WND) is een initiatief van Variaties. Koepelorganisatie voor Dialecten en Oraal Erfgoed in Vlaanderen en werd ondersteund door subsidies van het Vlaamse Ministerie van Cultuur en de provinciale overheden van West-Vlaanderen, Zeeland, Vlaams-Brabant en Limburg. Het WND brengt in een digitale database de woorden en betekenissen bijeen die opgeslagen liggen in de regionale en lokale dialectwoordenboeken.

Om de doorzoekbaarheid van de woordenbank te verhogen worden alle trefwoorden 'vernederlandst', d.i. geschreven alsof ze in het Algemeen Nederlands bestonden. De dialectwoorden worden ook naar het AN vertaald. Vernederlandsen en vertalen is een werk van zeer lange adem en wordt door projectmedewerkers en door vrijwilligers uitgevoerd.

De zoekfunctie 'woord in tekst' levert het hoogste aantal resultaten.

Prof. dr . Jacques Van Keymeulen
Vakgroep Taalkunde - Nederlands, Universiteit Gent

Woord in tekst: ?

A.N.-zoekterm: ?

Vernederlandsing: ?

Origineel trefwoord: ?

Exact zoeken

Kies alle beschikbare woordenboek(en) Kies provincie(s)

Woordenboek: ?

☒ Alle woordenboeken	☐ Aalst	☐ Antwerpen - Aanhangel (AN)
☐ Antwerpen (AN)	☐ Antwerpen, Bijvoegsel (AN)	☐ Anzegem (WV)
☐ Asse (VB)	☐ Berlare (OV)	☐ Dadizele (WV)
☐ Diepenbeek (BL)	☐ Diest (VB)	☐ Erpe-Mere (OV)
☐ Frans-Vlaams Woordenboek (FV)	☐ Geel	☐ Gent (OV)
☐ Gooik (VB)	☐ Hageland - Bijvoegsel (VB)	☐ Hageland (VB)
☐ Haspengouw (BL)	☐ Iddergem (OV)	☐ Izegem (WV)
☐ Kortrijk (WV)	☐ Lede (OV)	☐ Leuven (VB)
☐ Moerzeke	☐ Okegem (OV)	☐ Oostende (WV)
☐ Oosterzele (OV)	☐ Roeselare (WV)	☐ Schellebelle
☐ Torhout (WV)	☐ Waasland (OV)	☐ West-Vlaanderen - zakwdb (WV)
☐ West-Vlaanderen (WV)	☐ Zeeland- Supplement (ZL)	☐ Zeeland (ZL)
☐ Zele	☐ Zuid-Oost-Vlaanderen (OV)	

Woord in tekst: ?

A.N.-zoekterm: ?

Vernederlandsing: ?

Origineel trefwoord: ?

Exact zoeken

Kies alle beschikbare woordenboek(en) Kies provincie(s)

Woordenboek: ?

☒ Alle woordenboeken	☐ Aalst	☐ Antwerpen - Aanhangel (AN)
☐ Antwerpen (AN)	☐ Antwerpen, Bijvoegsel (AN)	☐ Anzegem (WV)
☐ Asse (VB)	☐ Berlare (OV)	☐ Dadizele (WV)
☐ Diepenbeek (BL)	☐ Diest (VB)	☐ Erpe-Mere (OV)
☐ Frans-Vlaams Woordenboek (FV)	☐ Geel	☐ Gent (OV)
☐ Gooik (VB)	☐ Hageland - Bijvoegsel (VB)	☐ Hageland (VB)
☐ Haspengouw (BL)	☐ Iddergem (OV)	☐ Izegem (WV)
☐ Kortrijk (WV)	☐ Lede (OV)	☐ Leuven (VB)
☐ Moerzeke	☐ Okegem (OV)	☐ Oostende (WV)
☐ Oosterzele (OV)	☐ Roeselare (WV)	☐ Schellebelle
☐ Torhout (WV)	☐ Waasland (OV)	☐ West-Vlaanderen - zakwdb (WV)
☐ West-Vlaanderen (WV)	☐ Zeeland- Supplement (ZL)	☐ Zeeland (ZL)
☐ Zele	☐ Zuid-Oost-Vlaanderen (OV)	

Boekbeschrijving

Titel: Waasland (OV)

Auteur: A. Joos

Werktitel: Waasch Idioticon

Plaats: Waasland

Provincie: Oost-Vlaanderen

Bibliografische Referentie: Joos, A. (1900). *Waasch Idioticon*. Gent/St-Niklaas: Siffer/Strijbol. 843 p.

Toelichting:

Voorwerk: bevat: Inleiding - Lijst der bijzonderste verkortingen - Klinkers en Medeklinkers - Spraakleer - Over de verbuiging - Over de vervoeging - Staalkens van eigen zinnbouw.

Nawerk: bevat: Mijne Medewerkers.

Extra informatie

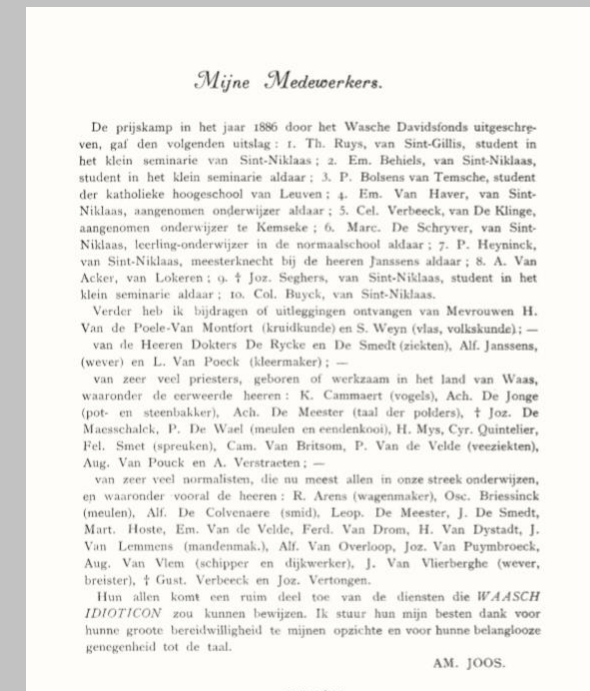
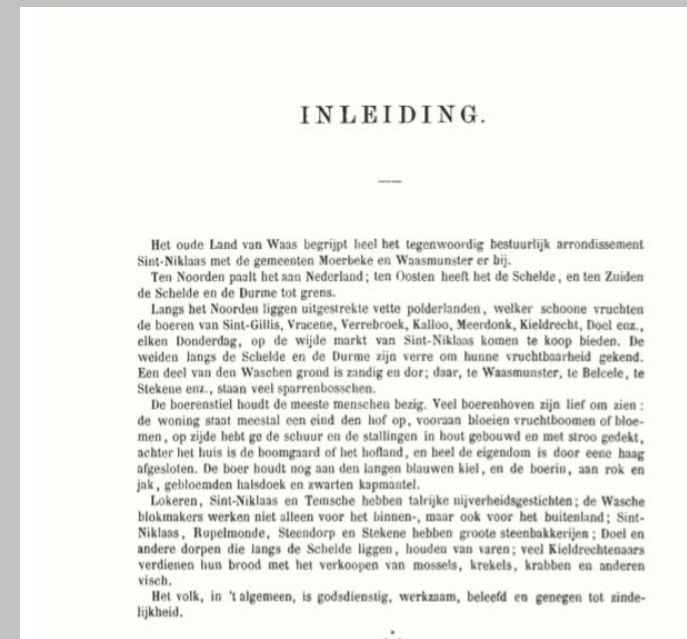
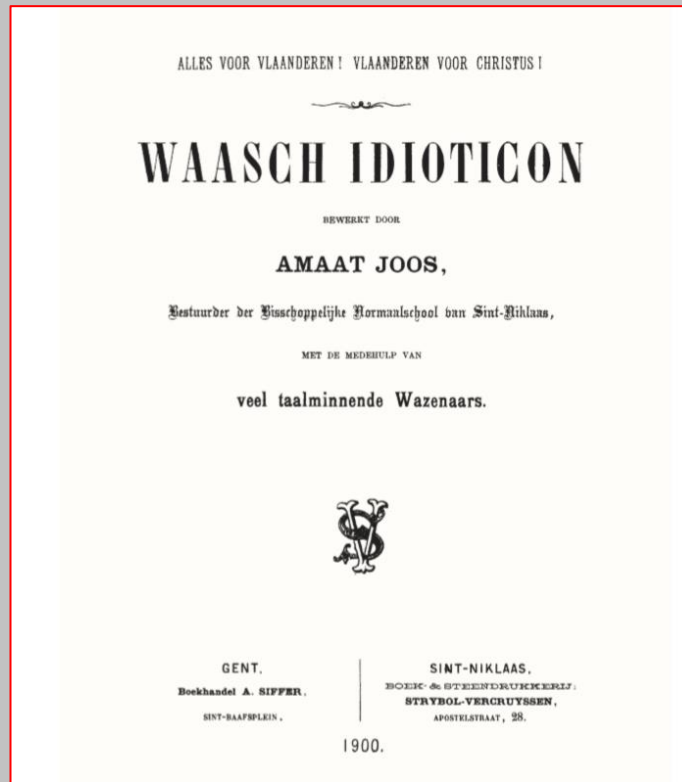
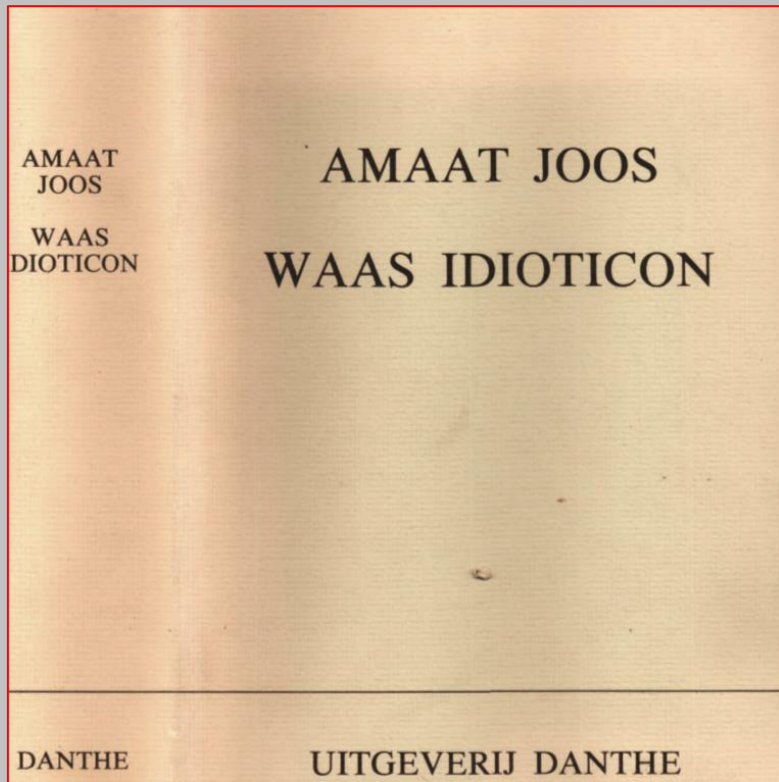
Bestand	Commentaar
---------	------------

Kaft.pdf	Foto van de kaft.
--------------------------	-------------------

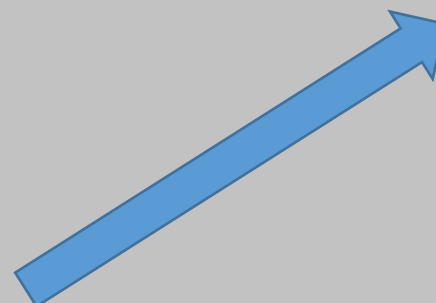
Titelblad.pdf	Het titel blad.
-------------------------------	-----------------

Voorwerk.pdf	Voorwerk.
------------------------------	-----------

Nawerk.pdf	Nawerk
----------------------------	--------

Extra informatie: kaft – titelblz – voorwerk en nawerk

GESCHIEDENIS VAN DE WOORDENBANK

- *PROJECT 1*

- 2009: aanvraag Vlaamse gemeenschap → pilootproject voor 2 woordenboeken

- De Bo – Westvlaamsch Idioticon
- Pletinckx – Asses Woordenboek

- Desnerck- Oostends woordenboek

➤ **DATASTRUCTUUR OPBOUWEN MET 2 WOORDENBOEKEN ALS TEST**

GESCHIEDENIS VAN DE WOORDENBANK

- *PROJECT 2*
 - 2011: aanvraag Vlaamse gemeenschap → vervolgpriject
 - Drie resterende provincies
 - Limburg : Diepenbeek
 - Antwerpen: Cornelissen-Vervliet voor Antwerpen
 - Oost-Vlaanderen: Lievevrouw-Coopman voor Gent
- **ELKE PROVINCIE ÉÉN WOORDENBOEK**

GESCHIEDENIS VAN DE WOORDENBANK

- *PROVINCIALE PROJECTEN (tussen 2012 en 2018) – ALLE PROVINCIES*

➤ **Doel:** voor elke provincie **vijf** woordenboeken

➤ Voor **Oost-Vlaanderen** viel de keuze op

➤ JOOS, Waasch Idioticon

➤ TEIRLINCK, Zuid-Oostvlaandersch Idioticon

➤ CYRIEL DE BRUYNE, Berlaars woordenboek

➤ JO DEVOS e.a, Anzegems Woordenboek

➤ JOHAN TAELEMAN, Oosterzeels Woordenboek

	West-Vl.	Oost-Vl.	Antw.	Vl.-Br.	Nrd-Br.	Bel.-Lbg	Ned.-Lbg	
	B	B	B	B	NL	B	NL	
1830-1840					1			1
1880-1890							1	1
1890-1900			1					1
1900-1910								0
1910-1920							2	2
1920-1930							1	1
1930-1940				1	1			2
1940-1950								0
1950-1960		1			2		1	4
1960-1970							1	1
1970-1980	1	1		1	1	1	4	9
1980-1990	1	5	1	3	6	6	12	34
1990-2000	7	10	3	9	16	8	14	67
2000-2007	7	7	2	3	14	5	16	54
totaal	16	24	7	17	41	20	52	177

Tabel 1: Productie van 'lokale dialectwoordenboeken' in de zuidelijke Nederlanden, gebaseerd op Van Keymeulen (2009).

EXTRA SUBSIDIES VOOR OOST-VLAANDEREN

- Erfgoedcel Denderland
- Erfgoedcel Land van Dendermonde
- Dialectgenootschap Zuidwest-Meetjesland

Kies alle beschikbare woordenboek(en) Kies provincie(s)

Woordenboek:?

☒ Alle woordenboeken	☐ Aalst	☐ Antwerpen - Aanslag (AN)
☐ Antwerpen (AN)	☐ Antwerpen. Bijvoegsel (AN)	☐ Anzegem (WV)
☐ Asse (VB)	☐ Berlare (OV)	☐ Buggenhout
☐ Dadizele (WV)	☐ Diepenbeek (BL)	☐ Diest (VB)
☐ Erpe-Mere (OV)	☐ Frans-Vlaams Woordenboek (FV)	☐ Geel
☐ Gent (OV)	☐ Gooik (VB)	☐ Hageland - Bijvoegsel (VB)
☐ Hageland (VB)	☐ Haspengouw (BL)	☐ Iddergem (OV)
☐ Izegem (WV)	☐ Kortrijk (WV)	☐ Lede (OV)
☐ Leuven (VB)	☐ Lier 1	☐ Meetjesland
☐ Moerzeke	☐ Okegem (OV)	☐ Oostende (WV)
☒ Oosterzele (OV)	☐ Roeselare (WV)	☐ Schellebelle
☐ Torhout (WV)	☐ Waasland (OV)	☐ West-Vlaanderen - zakwdb (WV)
☐ West-Vlaanderen (WV)	☐ Zeeland- Supplement (ZL)	☐ Zeeland (ZL)
☐ Zele	☐ Zuid-Oost-Vlaanderen (OV)	

- 'Den dikken Baens - nog verdikt', door Cyriel De Bruyne
- 'Oep sèm Biggenaats', door Heemkring Ter Palen (Jos Tilley)
- 'Dendermonde: volkstaal, typen, bijnamen', door Georges Dierickx
- 'Grembeirgsen Diksjonair', door Werkgroep Geschiedenis Grembergen
- 'Baasroods dialect', door Heemkring Baceroth (Johan Buys)
- 'Groot Dialectenboek', door Louis Windey
- 'Inventaris van de woordenschat van het dialect van Wieze', door Oudheidkundige Kring HH Salvator Wieze
- 'E pakske kaat', door Heemkring Lebbeke
- 'Het woordenboek van het Schellebels dialect'
- 'De Gruete Zilsen Dieksjonneier', door Roland De Beule en Karel Van Malderen

Wase dialectwoordenboeken

- **Waaslands:** Joos, A. (1900) *Waasch idioticon*.
- **Belsele:** De Belie, A. (2006), *Woordenboek van het Belseels dialect*. Belsele, Culturele Kring Baudelo.
- **Beveren (Waas):** Cools, H. (2000), *Het Dialect van Beveren en zijn deelgemeenten. Met toelichtingen over afwijkingen in Doel, Haasdonk, Kalle, Kieldrecht, Melsele, Verrebroek en Vrasene door Avdon Van Bogaert*. Beveren, Gemeentebestuur.
- **Lokeren:** Pieters, M. (1995, 2008²), *Woordenboek van het Lokers dialect*. Eerste druk: Lokeren, Oelbrandt; tweede druk: Lokeren, Culturele Raad Lokeren.
- **Nieuwkerken-Waas:** Werkgroep Nieuwkerks Idioticon (2009), *Azuuë zaan ze da in Niekaarken*. Nieuwkerken, Heemkundige Kring Nieuwkerken.
- **Stekene:** Dhondt, B. (2012), *Het Stekens dialect*. Stekene, Heemkundige kring Stekene.
- **Sint-Niklaas:** Lenart, G. (2017), *Wordelieèst va Sinnekloas / Woordenlijst van Sint-Niklaas*. Sint-Niklaas, Mieke Vanraes.
- **Temse:** Buytaert, S. (2015), *Op zijn Temsts*. Temse.
- **Waasmunster:** Moens, B. (1988), *Waur is d'n tijd naurtoe? Geïllustreerd Waasmunsters Woordenboek*. Sint-Niklaas, Ten Bos.

Wase dialectwoordenboeken

- **Waaslands:** Joos, A. (1900) *Waasch idioticon*.
- **Belsele:** De Belie, A. (2006), *Woordenboek van het Belseels dialect*. Belsele, Culturele Kring Baudelo.
- **Beveren (Waas):** Cools, H. (2000), *Het Dialect van Beveren en zijn deelgemeenten. Met toelichtingen over afwijkingen in Doel, Haasdonk, Kalle, Kieldrecht, Melsele, Verrebroek en Vrasene door Abdon Van Bogaert*. Beveren, Gemeentebestuur.
- **Lokeren:** Pieters, M. (1995, 2008²), *Woordenboek van het Lokers dialect*. Eerste druk: Lokeren, Oelbrandt; tweede druk: Lokeren, Culturele Raad Lokeren.

Wase dialectwoordenboeken

- **Nieuwkerken-Waas:** Werkgroep Nieuwkerks Idioticon (2009), *Azuuë zaan ze da in Niekaarken*. Nieuwkerken, Heemkundige Kring Nieuwkerken.
- **Stekene:** Dhondt, B. (2012), *Het Stekens dialect*. Stekene, Heemkundige kring Stekene.
- **Sint-Niklaas:** Lenart, G. (2017), *Wordelieèst va Sinne kloas / Woordenlijst van Sint-Niklaas*. Sint-Niklaas, Mieke Vanraes.
- **Temse:** Buytaert, S. (2015), *Op zijn Temsts*. Temse.
- **Waasmunster:** Moens, B. (1988), *Waur is d'n tijd naurtoe? Geïllustreerd Waasmunsters Woordenboek*. Sint-Niklaas, Ten Bos.

Wase dialectwoordenboeken

- **Waaslands:** Joos, A. (1900) *Waasch idioticon*. = gedigitaliseerd en grotendeels verrijkt, moet nog eens gecontroleerd worden

Heemkring Stekene heeft hierbij heel wat werk verricht

- **Beveren (Waas):** Cools, H. (2000), *Het Dialect van Beveren en zijn deelgemeenten. Met toelichtingen over afwijkingen in Doel, Haasdonk, Kalle, Kieldrecht, Melsele, Verrebroek en Vrasene door Abdon Van Bogaert*. Beveren, Gemeentebestuur. = gedigitaliseerd, maar toestemming moet nog gevraagd worden voor verdere bewerking
- **Lokeren:** Pieters, M. (1995, 2008²), *Woordenboek van het Lokers dialect*. Eerste druk: Lokeren, Oelbrandt; tweede druk: Lokeren, Culturele Raad Lokeren. = in uitvoering, was pilotoproject maar bleek moeilijk in de eerste fase wegens de moeilijke tekens

Wase dialectwoordenboeken

- **Stekene:** Dhondt, B. (2012), Het Stekens dialect. Stekene, Heemkundige kring Stekene. **is nog niet vrijgegeven**
- **Sint-Niklaas:** Lenart, G. (2017), *Wordelieèst va Sinnekleas / Woordenlijst van Sint-Niklaas*. Sint-Niklaas, Mieke Vanraes. Met een van de zonen gepraat ooit, en de oude versie wel gedeeltelijk bewerkt

Hoe zoeken we in de database?

Woord in tekst:

A.N.-zoekterm: ?

Vernederlandsing: ?

Origineel trefwoord: ?

Exact zoeken

Kies alle beschikbare woordenboek(en) Kies provincie(s)

Woordenboek:?

☒ Alle woordenboeken	☐ Aalst i	☐ Antwerpen - Aanhangel (AN) i
☐ Antwerpen (AN) i	☐ Antwerpen, Bijvoegsel (AN) i	☐ Anzegem (WV) i
☐ Asse (VB) i	☐ Berlare (OV) i	☐ Dadizele (WV) i
☐ Diepenbeek (BL) i	☐ Diest (VB) i	☐ Erpe-Mere (OV) i
☐ Frans-Vlaams Woordenboek (FV) i	☐ Geel i	☐ Gent (OV) i
☐ Gooik (VB) i	☐ Hageland - Bijvoegsel (VB) i	☐ Hageland (VB) i
☐ Haspengouw (BL) i	☐ Iddergem (OV) i	☐ Izegem (WV) i
☐ Kortrijk (WV) i	☐ Lede (OV) i	☐ Leuven (VB) i
☐ Moerzeke i	☐ Okegem (OV) i	☐ Oostende (WV) i
☐ Oosterzele (OV) i	☐ Roeselare (WV) i	☐ Schellebelle i
☐ Torhout (WV) i	☐ Waasland (OV) i	☐ West-Vlaanderen - zakwdb (WV) i
☐ West-Vlaanderen (WV) i	☐ Zeeland- Supplement (ZL) i	☐ Zeeland (ZL) i
☐ Zele i	☐ Zuid-Oost-Vlaanderen (OV) i	

Hoe zoeken we in de database?

- In de woordenbank kan men kiezen om te zoeken in **alle** woordenboeken, in een **aantal** woordenboeken, in **één** woordenboek of per **provincie**. Er zijn verschillende zoekmogelijkheden:
- **origineel trefwoord** (bijv. *kiekves*)
- **vernederlandst trefwoord** (bijv. *kikvors*)
- **A.N.-zoekterm** (bijv. *kikker*)
- **vrije tekst**

Hoe zoeken we in de database?

Woord in tekst:?	<input type="text"/>	☐ Exact zoeken <input type="button" value="Zoeken"/> <input type="button" value="Velden leegmaken"/>
A.N.-zoekterm: ?	<input type="text"/>	
Vernederlandsing: ?	<input type="text"/>	
Origineel trefwoord: ?	<input type="text"/>	

Kies alle beschikbare woordenboek(en) Kies provincie(s)

Woordenboek:?

☒ Alle woordenboeken	☐ Aalst	☐ Antwerpen - Aanhangsel (AN)
☐ Antwerpen (AN)	☐ Antwerpen, Bijvoegsel (AN)	☐ Anzegem (WV)
☐ Asse (VB)	☐ Berlare (OV)	☐ Dadizele (WV)
☐ Diepenbeek (BL)	☐ Diest (VB)	☐ Erpe-Mere (OV)
☐ Frans-Vlaams Woordenboek (FV)	☐ Geel	☐ Gent (OV)
☐ Gooik (VB)	☐ Hageland - Bijvoegsel (VB)	☐ Hageland (VB)
☐ Haspengouw (BL)	☐ Iddergem (OV)	☐ Izegem (WV)

Ik heb een dialectwoord en ken er de betekenis niet van

- A) ik weet hoe het dialectwoord in het woordenboek geschreven is -> origineel trefwoord
 - Enkel als je de correcte spelling kent (eventueel ongeveer de spelling)
 - Bv. *vliegenbouter* – weet je zeker dat er een n staat, weet je zeker dat het ou is en niet au (jokertekens kunnen helpen)
 - Bv. *dweiës* voor dwars, onhandelbaar (Lokeren)
- B) ik ken het woord maar ken de juiste spelling niet (vernederlandsing)
 - Bv. hoamer – hamer; kuuëpen – kopen; kloppeenge – klopping
 - Ook jokertekens kunnen worden gebruikt

Ik wil weten welke dialectwoorden er bestaan voor een bepaald begrip, bv. regenworm, vlinder

- Ik tik **vlinder** in in het zoekveld A.N.-zoekterm – ik zoek **pier** ...

Joos, A. (1900). *Waasch Idioticon*. Gent/St-Niklaas: Siffer/Strijbol. 843 p.

BOTERSNEP, z. nw., vr. = Vlinder. S. Ook *botervijver*, *botevijver*, *bottevijver*.

BOTERVIJVER, z. nw., m. - Z. *Botersnep*.

BOTEVIJVER, z. nw., m. - Z. *Botersnep*.

BOTTEVIJVER, z, n w, m . - Z. *Botersnep*.

VLEGENBOUTER, z. nw., m. = Vlinder. S.

Joos, A. (1900). *Waasch Idioticon*. Gent/St-Niklaas: Siffer/Strijbol. 843 p.

PIELEWIETER, PIELEWUITER, = Pier, aardworm. Bij S. *pielewuiter* en *pierewuiter*.

PIER, z. nw., m. (niet vr.). = Aardworm. Z. Wdb. C. Spr.: *Zoo dood, zoo bloot als een pier. Niet meer macht hebben als een pier.*

PIER, z. nw., m. = Petrus. D. S. Spr.: *Iets aan Pier en Pauwel vertellen, aan iedereen. Bij Jan, Pier en Klaas lopen, bij alleman.*

PIEREWORM, z. nw., m. = Pier, eedworm. S. K. *lumbricus*.

PIEREWUITER, z. nw., m. - Z. *Pielewieter*.

TEEK, (zachte e), z. nw., m. (niet vr.). = Worm in 't algemeen, ook pier. S. K. *teke, lumbricus terrestris*.

Peperpoek in Joos

Joos, A. (1900). *Waesche Idioticon*. Gent/St-Niklaas: Siffer/Strijbol. 843 p.

BESTEKEN, werkw., overg. = Op naam- of verjaardag een geschenk aanbieden. C. D. S. Wij gaan vader met 'nen peperkoek besteken. Het besteken gebeurt des avonds vóór den feestdag. Bij het aanbieden van 't geschenk is men gewoon te zeggen: 't Is vandaag uw(en) avond En morgen uw(en) dag. 't Is te dier eere Da 'k u besteken mag. Zuidned. zegt V.

FRANGKOEK, m. = Peperkoek van eenen frank.

GEPRUTS, z. nw., o. = Het prutsen. Uw gepruts aan dien peperkoek heeft hem heel zijn zicht ontnomen.

KOEKMIJNDER, z. nw., m. = Die op de kermis kleine peperkoeken verkoopt en gedurig roept: ge krijgt er eenen voor vijf centen en twee voor tien centen.

NIEUWJAAR, z. nw., m. (niet o.). - Nieuwjaarsdag. C. T. R. De nieuwjaar is dezen keer danig koud. -= Nieuwjaarsgift, vooral peperkoek met krullen versierd en in 't midden een geverfd plaasteren figuurken. C. Spr.: *Nen duvel veur nieuwjaar krijgen*, in plaats van een goed woord eene snab krijgen, in plaats van goed slecht onthaald worden.

PIJNBANK, z. nw., vr. - Z. Wdb. Spr.: *Op de pijnbank zitten*, schaamte of vernedering te onderstaan hebben. -= (Bakk.) Houten bank waar men het deeg op maakt vooral voor den peperkoek.

PONDKOEK, z. nw., m. = Peperkoek, zoetkoek. S. De uitspraak is *pom(p)koek*. Spr.: *Een stuk pondkoek in den mond maakt menigen mensch gezond*.

REBSTOK, RIBSTOK, z. nw., m. = (Bakk.) Stok met groefkens in om groefkens te maken in peperkoek, klippelkoek en wegskens.

Beroepstermen, bv. mandenmaker

- = alle termen ivm de mandenmaker (mandenm)
- = alle termen ivm de klompenmaker (blokkenm)

Welkom bij de eWND

- ▶ Home
- ▶ Zoeken
- ▶ Bladeren
- ▶ Werkwijze
- ▶ Woordenboeken
- ▶ Links
- ▶ Medewerkers
- ▶ Contact

“De Hoogleeraar Dr. M. de Vries zegt in zijn *Ontwerp van een Nederlandsch Woordenboek*, ‘dat de geringe studie, totnogtoe aan de kennis onzer gewestelijke spraak te koste gelegd bij den rijkdom der voorhanden stoffe verre te kort schiet, dat de kennis onzer verschillende zoo uiterst rijke dialecten nog bij lange na niet zoo verre gevorderd is, dat er van het ontwerpen van een eenigszins volledig Woordenboek sprake kan zijn, maar zich toch voor de opsporing en mededeeling onzer Idiotismen eene klimmende geestdrift openbaart, en allengs van verschillende dorpen; steden; gewesten; welbewerkte Idiotica zullen ontstaan, die eenmaal tot een geheel zullen te zamen vloeien.”

Voorbericht van H. Molema in zijn *Woordenboek der Groningsche Volkstaal*, nov. 1886

De elektronische Woordenbank van de Nederlandse Dialecten (eWND) bevat een alsmaar groeiend aantal oude en modernere Nederlandse dialectwoordenboeken. De eWND is opgezet door Nicoline van der Sijs, naar het voorbeeld van de [etymologiebank](#). De eWND is tot stand gekomen met ondersteuning van het Prins Bernhard Cultuurfonds, de Toon Weijnen-Stichting, de Raad veur 't Limburgs en het NWO-project Time Capsule.

Het doel van de eWND is om zoveel mogelijk dialectwoordenboeken digitaal beschikbaar en doorzoekbaar te maken, zodat taalkundigen en taalliefhebbers alle belangrijke Nederlandse dialectwoordenboeken op één centraal punt kunnen raadplegen - waarmee de wens van Matthias de Vries, in 1886 geciteerd door Helmer Molema in zijn Gronings woordenboek, na 130 jaar eindelijk wordt gerealiseerd.. De vele dialectwoordenboeken die vanaf de negentiende eeuw zijn samengesteld, beschrijven meestal slechts de woordenschat van een bepaalde plaats, soms van een wat grotere regio, maar ze bestrijken nooit het hele Nederlandstalige gebied. De eWND doet dat op termijn wel: binnen de eWND worden alle bestaande woordenboeken tot één groot netwerk aan elkaar gekoppeld, via de Standaardnederlandse vorm die door stagiairs is toegevoegd (zie [Werkwijze](#)). Hierdoor krijgt

- Op dit ogenblik werken we aan
 - De woordenboeken van de provincie Antwerpen (het laatste provinciale project)
 - Het Meetjeslands woordenboek
 - De woordenboeken van het Land van Dendermonde
- Dank voor uw aandacht.

